

DAVANT LA CRISI ECONÒMICA

Els signants d'aquesta nota formem part d'institucions del bisbat de Vic que promouen el testimoni cristià en un món tan dependent de l'economia. Ho intentem fer amb l'atenció a persones i grups en situació precària i la seva promoció (és el cas de Càritas diocesana); amb un compromís especial en el món del treball (la Pastoral obrera) i amb la formació de cristians i cristianes que donin testimoni de l'Evangelí en tots els àmbits de la vida, personal i social (la Federació de Moviments diocesans).

Volem manifestar el nostre parer tant a la comunitat diocesana com al conjunt de la societat sobre la crisi econòmica mundial que està tenint efectes ràpids i greus a casa nostra. Volem proposar, no grans solucions a la crisi – cosa que seria agosarada donada la complexitat del tema – sinó apuntar els reptes que ens planteja als cristians: pel que fa a les nostres opcions socials, al rerefons ètic dels problemes, a les actituds que demana i les conviccions evangèliques que ens mouen a una solidaritat activa amb les víctimes més indefenses.

Ho farem amb el mètode propi dels moviments cristians: veure-jutjar-actuar.

VEURE:

- Al nostre voltant, als pobles i ciutats del nostre bisbat, observem la situació creada i molts la patim. Està pujant l'atur a marxes forçades. Els immigrants que estaven en situació més precària i irregular són els primers a quedar desemparats. Les parelles joves amb hipoteques excessives queden penjades.
- Aquestes situacions, que són només la punta del gran iceberg emergent, són conseqüència – segons han manifestat la major part d'analistes – d'un desbordament de l'activitat financera que ha arribat a ser virtual, com una bombolla. Quan ha explotat ha esquitxat gran part del sistema financer, l'activitat productiva d'empreses i, els perdedors de sempre, les capes mitjanes i baixes de la classe obrera, els immigrants i, de retop, tot el quart món que ja es troba al marge del sistema.

JUTJAR:

- Com a principi fonamental teòric de la doctrina social cristiana – compartit per bona part dels corrents filosòfics i socials – hi ha un criteri fonamental: l'economia està al servei de la persona humana. Les persones no poden ser mai tractades com a objectes.
- Aquest principi, aplicat a la situació present i futura, deriva en altres criteris més concrets. Per exemple, a l'hora de dur a terme una gestió de les finances que repercuteix en els més febles de la societat, ha mancat als dirigents econòmics la prudència (en buscar el màxim benefici a qualsevol preu) i la responsabilitat, que hauria evitat el mal que es fa a tantes vides humanes.
- També seria abstracte aquell principi si no es concretés en propostes operatives que – donada la complexitat i la globalitat actual de l'economia – no poden ser particulars d'un sol país o d'una sola regió. Per exemple, ara, a les més altes esferes polítiques i econòmiques, es parla d'un "canvi de model", assajant una més gran intervenció de l'Estat en l'economia privada, ja sigui financera ja sigui industrial. És evident que això planteja l'opció entre el model neoliberal dominant i un model més socialitzant, que darrerament ha reulat en els països occidentals.
- Per això ens preguntem: ¿Quin model econòmic – a la curta i a la llarga – pot donar-hi una resposta a curt i a llarg termini? ¿Quins controls s'han d'exercir sobre les entitats ara finançades generosament amb diners públics? ¿Quina regulació cal dels beneficis excessius que, com s'ha vist, provoquen després conseqüències nefastes? Cal fer-se aquestes i moltes altres preguntes, i treballar a tots els nivells, perquè els grans principis (com el de la destinació universal dels béns, la prioritat de la persona per sobre del capital, etc.) siguin duts a la pràctica.
- Mirant l'immediat, és urgent respondre a les necessitats dels col·lectius més dèbils: els aturats de llarga durada, els jubilats amb pensions baixes, les persones dependents,

les famílies altament hipotecades, les petites i mitjanes empreses necessitades de crèdit.

- Els cristians, que tenim en la doctrina social pautes i criteris, podem en l'Evangeli l'esperit i la força per il·luminar les situacions i actuar. Tenint present que el missatge de Jesucrist és a la vegada anunci, denúncia i crida a la conversió. Quan llegim a Mt 6,24: "No podeu servir Déu i al Diner", trobem una severa crítica, ben actual, a la idolatria d'uns sistemes financers omnipotents. Quan Jesús diu a Lc 4,18 : "He vingut a portar la Bona Nova als pobres", expressa una preferència radical per als menystinguts de la societat. Això sí, tots i totes som cridats a un estil de vida fet d'austeritat i de capacitat de compartir: "Quan un membre sofreix, tots els altres membres sofreixen amb ell" (1C 12,26), és la màxima de la comunitat eclesial, com també hauria de ser-ho d'una societat veritablement humana.

ACTUAR:

- El que proposem a l'Església diocesana:
 - La promoció de la dimensió social de l'Evangeli, en els àmbits de formació diocesans i una presa de consciència més gran dels aspectes econòmics i polítics que determinen la vida de la majoria d'habitants de les comarques del bisbat.
 - L'austeritat en les actuacions econòmiques de les parròquies i altres institucions, amb una prioritat a les despeses més necessàries i no supèrflues.
 - La prioritat a l'ajuda i a la promoció dels sectors més afectats per la crisi, concentrant els esforços amb institucions com Càritas i semblants.
- Les entitats que redactem la Nota ens proposem:
 - Prendre més consciència, per mitjà d'una informació fiable, de la gravetat de la situació. No amagar el cap sota l'ala, pensant que a nosaltres potser encara no ens afecta.
 - Comprometre'ns a viure, personalment i familiarment, amb un tarannà més auster i solidari. Els catòlics tenim uns temps litúrgics que podrien prendre vida (sobretot en la Quaresma) amb uns compromisos personals i comuns de solidaritat.
 - Promoure l'ajuda mútua immediata a nivell de veïnat, lloc de treball i a nivell institucional, a través de Càritas i les ONGs civils.
 - Treballar en els sindicats, associacions socials i partits polítics aportant-hi una visió ètica personal i comunitària, amb un compromís envers els més pobres, fins a la transformació de les estructures que ho requereixin.

Signen: Caritas diocesana del Bisbat de Vic, Federació de Moviments diocesans (MIJAC, JOC, Moviments cristians de Professionals i de Pobles i Comarques, Acció Catòlica Obrera, Fraternitat cristiana de malalts i minusvàlids), Delegació diocesana de Pastoral obrera.

Novembre de 2008.